

बेलबारी नगरपालिका

नगर प्रहरी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि-२०७५

प्रमाणिकरण मिति २०७५।११।१४

प्रस्तावना

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा २ (क) (१) र बेलबारी नगरपालिकाको कार्य सम्पादन नियमावलीको नियम ३० ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी बेलबारी नगर कार्यपालिकाले यो “बेलबारी नगरपालिका नगर प्रहरी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५ बनाई लागू गरेको छ।

परिच्छेद - १

संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

(१) यो कार्यविधिको नाम “बेलबारी नगरपालिका नगर प्रहरी सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७५” रहेको छ।

(२) यो कार्यविधि तुरुन्त लागू हुनेछ।

२. परिभाषा: विषय र प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

(१) “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ लाई सम्झनु पर्दछ।

(२) “नगरपालिका” भन्नाले बेलबारी नगरपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

(३) “कार्यालय” भन्नाले नगरपालिका रहेको केन्द्रीय कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ।

(४) “समिति” भन्नाले दफा १३ बमोजिम गठन भएको पदपूर्ति समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

(५) “नगर प्रहरी” भन्नाले बेलबारीनगरपालिकाबाट नियुक्त प्रहरी कर्मचारीलाई सम्झनु पर्दछ।

(६) “भत्ता” भन्नाले बेलबारीनगरपालिकाले समय समयमा तोकिए बमोजिमको भत्तालाई सम्झनु पर्दछ।

(७) “आर्थिक वर्ष” भन्नाले श्रावण १ गते देखि शुरु भई आषाढ मसान्तमा समाप्त हुने अवधिलाई सम्झनु पर्दछ।

(८) “कार्यपालिका” भन्नाले बेलबारीनगर कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

(९) “नगर सभा” भन्नाले नगरपालिकाको सभालाई सम्झनु पर्दछ।

(१०) “प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले नगरपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतको काम काज गर्न नेपाल सरकारबाट तोकिएको अधिकृतलाई सम्झनु पर्दछ।

(११) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले नगर कार्यपालिकाले समय समयमा निर्णयगरी तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्झनु पर्छ।

(१२) “जवान” भन्नाले यसकार्यविधि बमोजिम नियुक्तअधिकृत बाहेकका प्रहरी जवानलाई सम्झनु पर्छ।

(१३) “नगर प्रहरी कर्मचारी” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त भएकाअसिस्टेन्ट सहायक निरीक्षक र जवानलाई समेत लाई सम्झनुपर्छ।

परिच्छेद - २

सेवा गठन सम्बन्धि ब्यबस्था

३. नगर प्रहरी सेवाको गठन : (१) नगरपालिकामा एक नगर प्रहरी सेवा रहनेछ। नगर प्रहरी सेवाको गठन र त्यसमा रहने नगर प्रहरी कर्मचारीहरूको संख्या सभाले तोके बमोजिम हुनेछ।

४. नगर प्रहरी कर्मचारीको पद र तह : (१) नगर प्रहरी सेवामा देहाय बमोजिमका पद र तह रहनेछन्।

(क) असिस्टेन्ट सहायक निरीक्षक सहायक स्तर चौथो

(ख) प्रहरी हवल्दार सहायक स्तर तेश्रो

(ग) प्रहरी जवान सहायक स्तर द्वितीय

(२) नगरपालिकाले प्रत्येक पदको कार्य विवरण बनाउनेछ र त्यस्तो कार्य विवरणमा सम्बन्धित पदको काम, कर्तव्य, उत्तरदायित्व तथा अधिकार समेत उल्लेख गरिनेछ ।

(३) नगर प्रहरी कर्मचारीहरुको काम, कर्तव्य र अधिकार दफा ५ बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद -३

काम, कर्तव्य र अधिकार

५.काम कर्तव्य र अधिकार :(१) नगर प्रहरीको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) नगरपालिकाको नीति, कानून, मापदण्ड तथा निर्णय कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने,
- (ख) नगरपालिकाको सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने,
- (ग) स्थानीयस्तरमा हुने सभा समारोह, परम्परा, जात्रा तथा चाडपर्वको सुरक्षा व्यवस्था गर्ने,
- (घ) स्थानीय बजार तथा पार्किङ्ग स्थलको रेखदेख र व्यवस्थापन गर्ने,
- (ङ) नगर सरसफाई सम्बन्धी मापदण्ड कार्यान्वयन गर्ने,
- (च) न्यायिक समितिले गरेका मिलापत्र तथा निर्णय कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने,
- (छ) सार्वजनिक ऐलानी र पर्ती जग्गा, सार्वजनिक भवन, सम्पदा तथा भौतिक पूर्वाधार संरक्षण र सुरक्षा गर्ने
- (ज) विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी खोजी, उद्धार, राहत तथा पुनर्स्थापन कार्यमा सहयोग गर्ने,
- (झ) अनाधिकृत विज्ञापन तथा होडिङ्ग बोर्ड नियन्त्रण गर्ने,
- (ञ) छाडा चौपायाको नियन्त्रण गर्ने,
- (ट) अनाधिकृत निर्माण तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको अतिक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्ने,
- (ठ) सार्वजनिक आवागमनमा बाधा पुऱ्याई राखेका निर्माण सामाग्री, पसल व्यवसायबाट भएको अवरोध हटाउन लगाउने र नमानेमा आफै हटाई र हटाउन लाग्ने खर्च सम्बन्धित व्यक्तिबाट असूल उपर गर्न सोको विवरण कार्यालयमा पेश गर्ने ।
- (ड) सार्वजनिक जग्गा बाटो मठ, मन्दिर, ढल, नाला, चोक, पोखरी मिचि कसैले घर, कम्पाउण्ड,टहरा वा अन्य निर्माण कार्य गरेको अथवा व्यक्तिगत रुपले उपभोग गरेको छ, छैन सो को प्रतिवेदन पेश गर्ने ।
- (ढ) नगर क्षेत्रमा अनियमित निर्माण कार्य गरेको देखिएमा नक्शापास भए नक्शापासको प्रमाण पत्र सहितको प्रतिवेदन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्ने । मापदण्ड विपरित निर्माण भएको देखिए भत्काउने आदेश दिएमा भत्काउने ।
- (ण) स्वास्थ्यका लागि हानिकारक वस्तु तथा सडेगलेको खाद्य पदार्थ विक्रि वितरणमा रोक लगाउने र तोकिएको मापदण्ड विपरित सडेगलेका हानिकारकवस्तु विक्रि गरेको पाईएमा पहिलो पटक भए जफत गरी गाड्न लगाउने ।
- (त) रोगी वा कानूनले निषेध गरेका पशुपंक्षी, जीवजन्तुहरु काटमार गर्न नदिने र त्यस्ता पशुपंक्षी जीवजन्तुको मासु विक्रि वितरणमा रोक लगाउने ।
- (थ) छाडा कुकुर नियन्त्रण सम्बन्धी कारवाही गर्ने तथा मरेका जीवजन्तु समयमै उचित व्यवस्थापन गर्ने ।
- (द) जोखिम उत्पन्न हुने रुख ,घर, पर्खाल भए सोको लिखित प्रतिवेदन पेश गर्ने र आदेश भए बमोजिम गर्ने ।
- (ध) वडा समिति, टोल बिकास संस्था, तथा सामुदायिक प्रहरीसंगको सहकार्यमा सरसफाई, सुरक्षा कायम गर्ने र सामाजिक विकृति हटाउने कार्य गर्ने गराउने ।
- (न) नगर कार्यपालिका, समिति, उपसमिति तथा आयोजनाहरुबाट लागू हुने नीति, निर्णय, नियम र कानून कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने ।
- (प) विना ईजाजत पेशा, व्यवसाय संचालन गरेको फेला परेमा पेशा व्यवसायको दर्ता तथा नवीकरण गर्न लगाउने ।
- (फ) नगर क्षेत्रमा भित्ते लेखन, पोल व्यानर, क्रस व्यानर र निषेध गरेको विज्ञापन प्रचारप्रसार सामाग्री तथा पोष्टर टाँस्ने कार्यमा पूर्णतया प्रतिवन्ध लगाउने अटेर गर्नेलाई कारवाही गर्ने ।
- (ब)नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने वा भाग लिने सभा, सम्मेलन, तालिम, अभ्यास आदि जस्ता कार्यक्रममा नगरपालिकाको तर्फबाट तोकिए बमोजिम प्रतिनिधित्व गर्ने ।
- (भ)बजार अनुगमन कार्यमा अनुगमन समितिलाई सहयोग गर्ने ।

- (म) नगरपालिका क्षेत्रभित्र सार्वजनिक स्थलमा विना स्वीकृत संचालन भएका जादु, सर्कस, जुवा लगायतका असामाजिक क्रियाकलापमा रोक लगाउने ।
- (य) अरुलाई बाधा पुग्ने गरी लाउड स्पीकर, रेडियो अथवा ध्वनी उत्पादन गर्ने यन्त्र उपकरण प्रयोग गर्न नदिने,
- (र) ध्वनी, धुवा, प्रकाश वा अन्य कुनै कारणले सार्वजनिक रुपमा बाधा पुग्ने गरी संचालन भएका उद्योग धन्दा सञ्चालनमा रोक लगाउने ।
- (ल) विपद् उत्पन्न भएमा उद्धार, राहत वितरण र पुनर्स्थापनाका कार्यमा तुरुन्त खटी जाने ।
- (व) नगरपालिका कार्यालय, शाखा, उपशाखा, आयोजना, कार्यक्रम वा कुनै परियोजना अन्तर्गत तोकिए बमोजिमका कार्यहरु गर्ने कार्यमा सहयोग गर्ने ।
- (श) नगरपालिका अन्तर्गतका शाखा उपशाखा तथा आयोजनाबाट कार्यान्वयनका लागि प्राप्त भएका आदेश तथा निर्देशन कार्यान्वयन गरी सोको विवरण तोकिएको समय भित्र उपलब्ध गराउने ।
- (ष) माथि तोकिए बमोजिमका कार्यहरु समन्वय गरी जिम्मेवारी लिई जवाफदेहिता समेत बहन गर्ने ।
- (स) नगरपालिकाले समय समयमा तोकिएका अन्य कार्यहरु गर्ने गराउने ।

परिच्छेद - ४

पद श्रृजना र पदपूर्ति

६. नगर प्रहरी कर्मचारीको दरबन्दी सिर्जना प्रकृया: (१) नगरपालिकामा रहने नगर प्रहरीको विभिन्न तहका दरबन्दीहरुको श्रृजना तथा खारेजी नगर सभाले गर्नेछ ।

(२) दरबन्दी श्रृजना तथा खारेजीका लागि प्रस्ताव पेश गर्नु भन्दा अघि सो पद श्रृजना गर्नुपर्ने कारण, प्रस्तावित पदले गर्नुपर्ने कामको विवरण, मौजुदा दरबन्दीले थप गरेको कार्यबोभको अवस्था, आर्थिक क्षमता तथा प्रस्तावित पदले संगठनात्मक स्वरुपमा पार्ने प्रभाव स्पष्ट गरी सभा समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

७. खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पदपूर्ति: (१) नगरपालिकाको स्वीकृत दरबन्दी अनुसारका नगर प्रहरी कर्मचारीहरुको पदपूर्ति करार सेवा बाट मात्र हुनेछ ।

(२) नगर प्रहरीको पदमा श्रृजना भएका पदहरुमा खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा ५० प्रतिशत र ५० प्रतिशत समावेशीलाई आधारमा मानि पदपूर्ति गरिनेछ । समावेशीताको पदपूर्तिको लागी देहाय बमोजिमको आधारमा शतप्रतिशत मानि प्रतिस्पर्धात्मक रुपमा पदपूर्ति गरिनेछ ।

(क) महिला ३३ प्रतिशत

(ख) आदिवासी/जनजाति २७ प्रतिशत

(ग) मधेसी २५ प्रतिशत

(घ) दलित १५ प्रतिशत

स्पष्टीकरण: यस कार्यविधिको प्रयोजनको लागि महिला आदिवासी, जनजाती, मधेसी र दलित भन्नाले आर्थिक र सामाजिक रुपमा पछाडि परेका महिला, आदिवासी /जनजाति र दलित र मधेसीलाई सम्झनु पर्छ । पदपूर्ति गर्ने प्रयोजनका लागि आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछाडि परेका महिला, आदिवासी/जनजाति, मधेसी र दलित समुदायको विवरण नेपाल सरकारले नेपाल राजपत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकिए बमोजिम हुनेछ । तर त्यसरी नतोकिसम्मको लागि जुनसुकै महिला, आदिवासी/जनजाति, मधेसी र दलित समुदायलाई आर्थिक तथा सामाजिक रुपमा पछाडि परेको समुदाय मानि यस कार्यविधि बमोजिम कारवाही गर्न बाधा पुग्ने छैन ।

(३) दफा २ बमोजिम छुट्याइएका पदको लागि दरखास्त पेश गर्दा देहाय बमोजिमका प्रमाण संलग्न हुनुपर्नेछ ।

(क) आदिवासी जनजातिको सूचीमा स्पष्ट खुलेको जाति वाहेक अन्यको हकमा आदिवासी/जनजातिका लागि नेपाल आदिवासी/जनजाति उत्थान राष्ट्रिय प्रतिष्ठानबाट आदिवासी/जनजाति भनी प्रमाणित भएको सूची ।

(ख) मधेसीका लागि राष्ट्रिय मधेसी आयोगबाट मधेसी भनी प्रमाणित भएको सूची ।

(ग) दलितका लागि राष्ट्रिय दलित आयोगबाट दलित भनी प्रमाणित भएको सूची ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम प्रतिशत निर्धारण गर्दा एक प्रतिशतभन्दा कम घतांक (फ्रयाक्सन) आएमा त्यस्तो घतांक जुन समुदायको हकमा आएको हो सोभन्दा लगत्तै पछिको समुदायमा सदैव जानेछ ।

(५) उपदफा (२) बमोजिम छुट्याइएको पदमा कुनै दरखास्त नपरेमा वा आवश्यक संख्यामा उम्मेदवार उत्तीर्ण हुन नसकी आवश्यक संख्यामा पदपूर्ति हुन नसकेमा त्यसरी नपुग भएको पद संख्या खुल्ला प्रतियोगितामा सहभागी भई उत्तिर्ण भएका उम्मेदवारबाट पूर्ति गरिनेछ ।

८. योग्यता: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीको पदमा उम्मेदवार हुन देहाय बमोजिमको योग्यता आवश्यक पर्नेछ ।

- (क) १८ वर्ष उमेर पुरा भएको ।
- (ख) पुरुष उम्मेदवारको हकमा ३५ वर्ष र महिला उम्मेदवारको हकमा ४० वर्ष उमेर ननाघेको ।
- (ग) असिस्टेन्ट सहायक निरीक्षक नगर प्रहरी पदको लागि मान्यता प्राप्त शिक्षण संस्थाबाट १२ कक्षा वा प्रमाणपत्र तह वा सो सरह उत्तीर्ण, नगर प्रहरी हवलदार एस.एल.सी वा एस.ई.ई. वा सो सरह उत्तिर्ण नगर प्रहरी जवानको लागि कक्षा ८ उत्तिर्ण गरेको ।
- (घ) नैतिकपतन देखिने कुनै फौजदारी अभियोगमा सजाय नपाएको ।
- (ङ) कुनै राजनीतिक पार्टीको सदस्य नरहेको ।
- (च) मानवअधिकार र मानवीय कानूनको उल्लंघनमा सजाय नपाएको ।
- (छ) महिलाहरुको लागि घटीमा ५ फिट र पुरुषको लागि घटीमा ५ फिट २ इन्च उचाई भएको ।
- (ज) छाती नफुलाउँदा घटीमा ३१ इन्च र फुलाउँदा ३३ इन्च भएको ।
- (झ) आँखा माइनस २ वा प्लस २ भन्दा बढी कमजोर नभएको ।
- (ञ) स्वीकृत चिकित्सकबाट निरोगिताको प्रमाणपत्र पाएको ।
- (ट) नेपाली नागरिकता प्रमाणपत्र ।
- (ठ) भविष्यमा सरकारी सेवाको निमित्त अयोग्य ठहरीनेगरी कुनै पनि सेवा बाट नहटाईएको ।

९. पदपूर्ति समिति : (१) यस कार्यविधि बमोजिम करार सेवामानगर प्रहरी सेवाको पदमा पदपूर्ति गर्दा देहाय बमोजिमको पदपूर्ति समिति रहनेछ ।

- (क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - अध्यक्ष,
 - (ख) योजना शाखा प्रमुख - सदस्य,
 - (ग) प्रशासन शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव
- नोट: नगर प्रहरीहरुको नयाँ पदपूर्तिका लागि छनौट प्रकृयामा नजिकैको प्रहरी कार्यालयको प्रमुख तथा प्रतिनिधि र नगर प्रहरी प्रमुखलाई विज्ञको रुपमा आमन्त्रित गर्न सकिनेछ ।

१०. पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार: (१) पदपूर्ति समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) लोक सेवा आयोगद्वारा स्वीकृत खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पूर्ति हुने नेपाल प्रहरीको सम्बद्ध पदको लागि तोकिएको पाठ्यक्रम र छनौट विधिलाई आधार मानि आवश्यकतानुसार पदपूर्ति समितिले पाठ्यक्रममा हेरफेर र परिमार्जन गरी निर्धारण गर्न सक्नेछ ।
 - (ख) पदपूर्ति कार्यतालिका बनाउने ।
 - (ग) यस कार्यविधि बमोजिम सञ्चालनहुने परीक्षाको लागी लिखित, मौखिक, प्रयोगात्मक मध्ये कुनै एक वा एक भन्दा बढि विधि तोकि परीक्षा सञ्चालन गर्ने ।
 - (घ) पदपूर्तिका लागि विज्ञापन प्रकाशन गर्ने ।
 - (ङ) शारिरीक तन्दुरुस्ती परीक्षा संचालन गरी लिखित परीक्षाको लागि संख्या निर्धारण गरी नतिजा प्रकाशन गर्ने ।
 - (च) लोक सेवा आयोगबाट स्वीकृत प्रहरी सेवाको पदमा नियुक्ती गर्दा अपनाउनु पर्ने सामान्य सिद्धान्तमा पदपूर्ति समितिले गर्ने भनी तोकिएका पदपूर्तिसँग सम्बन्धीत अन्य कार्य गर्ने ।
 - (छ) नियुक्ती सम्झौताका लागि सिफारिश गर्ने ।
- (२) पदपूर्ति समितिले नगर प्रहरी सेवा समूहको लागि खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पदपूर्ति गर्ने सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार विधिवत निर्णय गरी कार्यान्वयन गर्न सक्नेछ ।

(३) खुल्ला प्रतियोगिताद्वारा पदपूर्तिका लागि विज्ञापन गर्दा दरखास्त पेश गर्ने म्याद न्यूनतम २१ दिन राखी राष्ट्रियस्तरको पत्रिकामा सूचना प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।

११. योग्यताक्रम सूची तयार गर्ने: (१) उम्मेदवारहरूले दिइएको परीक्षा र अन्तरवार्तामा प्राप्त गरेको अंकको आधारमा योग्यताक्रम सूची तयार गरी पदपूर्ति समितिले नियुक्ति/सम्झौताका लागि सिफारिस गर्नु पर्नेछ । कुल रिक्त पद संख्याको बढीमा २० प्रतिशतसम्म योग्यताक्रमानुसार वैकल्पिक उम्मेदवारको नामावलीसमेत प्रकाशित गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सिफारिस गरिएका व्यक्तिहरूलाई पदपूर्ति समितिले नगर कार्यपालिकाको कार्यालय समक्ष सिफारिस गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम पदपूर्ति समितिले सिफारिस गरेको मितिले १५ दिनभित्र नगर कार्यपालिकाले नियुक्ति/सम्झौता गर्ने निर्णय गरी सक्नु पर्नेछ । तर पदपूर्ति समितिले सिफारिस गरेको मितिले १५ दिन भित्र पनि नगर कार्यपालिकाको बैठक बस्न नसकेमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले पदपूर्ति समितिले सिफारिस गरेको योग्यताक्रमलाई आधारमानी नियुक्ति वा संझौता गर्नु पर्नेछ । सो को जानकारी कार्यपालिकामा दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम निर्णय भएको मितिले ७ दिनभित्र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नियुक्ति वा सम्झौता गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

नगरपालिकाको प्रशासन र नगर प्रहरीको सम्बन्ध

१२. नगरपालिका प्रशासनको नियन्त्रण रहने: (१) नगर प्रहरीको अनुशासन र आन्तरिक व्यवस्थाको कुरामा बाहेक समस्त नगर प्रहरी नगर कार्यपालिकाको कार्यालयको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत र विषयगत जिम्मेवारी तोकिएको अधिकार प्राप्त अधिकारीको प्रत्यक्ष रेखदेख र नियन्त्रणमा रहनेछन् ।

१३. नगर प्रहरी प्रमुख मार्फत लेखापढी हुने: (१) नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले नगर प्रहरी संगठनसँग लेखापढी गर्दा सामान्यतया नगर प्रहरी प्रमुखमार्फत नै गर्नुपर्नेछ ।

१४. कारवाही गर्दा परामर्श लिने: (१) कुनै पनि नगर प्रहरी कर्मचारीलाई अनुशासनहीनताको कारवाही गर्दा आवश्यकतानुसार नगर प्रहरी प्रमुखको परामर्श लिन सक्नेछ ।

परिच्छेद - ६

विदा

१५. विदा अधिकारको कुरा होइन: (१) विदा अधिकार कुरा नभएर सहूलियत भएको हुदाँ नगर प्रहरी कर्मचारीले अधिकारको रूपमा विदाको दावी गर्न पाउने छैन ।

(२) कामको अवस्था हेरी विदा स्वीकृत दिने अधिकारीले विदा स्वीकृत गर्न वा नगर्नसक्नेछ । साथै आवश्यक परेमा विदामा बसेको नगर प्रहरी कर्मचारीलाई निजको स्वीकृत विदा रद्द गरी काममा बोलाई काममा लगाउन सक्नेछ ।

१६. विदाको किसिम: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीहरूले तपशिल अनुसारको विदा पाउने छन् तर एक आर्थिक वर्षको विदा अर्को आर्थिक वर्षमा संचित हुने छैन ।

(क) भैपरी/पर्व विदा :

(१) नगर प्रहरी कर्मचारीले प्रत्येक सालमा १२ दिनमा नबढाई भैपरी/पर्व विदा पाउने छन् ।

(२) भैपरी/पर्व आउने विदा एक सालको संचित गरी अर्को सालमा लिन पाइने छैन ।

(४) भैपरी/पर्व विदा बसेका नगर प्रहरी कर्मचारीहरूले पूरा तलब पाउनेछ ।

(५) भैपरी/पर्व विदा शनिवार बाहेक अरु विदाहरूसँग मिलाई लिन पाइने छैन ।

(६) यो विदा आधा दिन पनि लिन पाइनेछ ।

(ख) किरिया विदा :

- (१) नगर प्रहरी कर्मचारी आफैं किरियामा बस्नु परेमा कुल धर्म अनुसार बढीमा १५ दिन सम्म किरिया विदा पाउनेछ। यस्तो विदा महिला नगर प्रहरी कर्मचारीको पतिले किरिया बस्नु परेमा त्यस्तो महिला कर्मचारीलेसमेत पाउनेछ।
- (२) किरिया विदा बस्ने नगर प्रहरी कर्मचारीले पूरा तलब पाउनेछ।
- (३) किरिया विदा बस्ने कर्मचारीले जसको किरियामा बसेको हो उसको मृत्यु दर्ता प्रमाण पत्रको प्रतिलिपि पेश गर्नु पर्नेछ।

(ग) प्रसूती विदा :

- (१) महिला नगर प्रहरी कर्मचारी गर्भवती भएमा निजले सुत्केरीको अधिपछि गरी ९८ दिन प्रसूती विदा पाउनेछ।
- (२) प्रसूती विदा बस्ने महिला नगर प्रहरी कर्मचारीले पूरा तलब पाउनेछ।
- (३) प्रसूती विदा सेवा अवधिभर दुई पटक मात्र दिइनेछ।
- (४) प्रसूती विदामा बस्ने कर्मचारीले जन्म दर्ता प्रमाण पत्र वा सम्बन्धित अस्पतालको प्रमाणपत्र पेश गर्नु पर्नेछ।

(घ) प्रसूती स्याहार विदा :

- (१) पुरुष नगर प्रहरी कर्मचारीको पत्नी सुत्केरी भएमा त्यस्तो कर्मचारीले सुत्केरी हुनुभन्दा अघि वा पछि गरी पन्ध्र दिन प्रसूति स्याहार विदा लिन सक्नेछ। यो विदा सेवा अवधिमा दुई पटकसम्म पाउनेछ।
- (२) प्रसूति स्याहार विदामा बस्ने कर्मचारीले पूरा तलब पाउनेछ।
- (३) प्रसूति स्याहार विदा लिने नगर प्रहरी कर्मचारीको विदा स्वीकृत गर्ने कार्यालयले अध्यावधिक बनाई राख्नुपर्नेछ।
- (४) प्रसूति स्याहार विदामा बस्ने कर्मचारीले जन्मदर्ता प्रमाण पत्र वा सम्बन्धित अस्पतालको प्रमाणपत्र पेश गर्नु पर्नेछ।
- (५) विदाको अभिलेख कर्मचारीको विदा स्वीकृत गर्ने कार्यालयले अध्यावधिक बनाई राख्नुपर्नेछ।

(ङ) विरामी विदा :

- (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले प्रत्येक महिना १ दिनका दरले विरामी विदा पाउने छ।
- (२) विरामी विदामा बस्ने प्रहरी कर्मचारीले पुरा तलब पाउनेछ।
- (२) यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त कर्मचारी विदा स्वीकृत नगराई विदामा बस्नपाउने छैन।
- (३) विदा स्वीकृत नगराई अनुपस्थित हुने नगर प्रहरी कर्मचारीलाई नगर कार्यपालिकाको कार्यालयले सेवाबाट हटाउन सक्नेछ।

१७. विदा स्वीकृत गर्ने अधिकार:(१) देहायको विदा स्वीकृत गर्ने अधिकार देहायको अधिकारीलाई हुनेछ :

- (क) भैपरी आउने र पर्व विदा - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- (ख) किरिया विदा - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- (ग) प्रसूती विदा - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- (ङ) प्रसूति स्याहार विदा - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- (च) विरामी विदा - प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
- (२) विदाको अभिलेख प्रशासन शाखाले अध्यावधिक गरी अनिवार्य राख्नु पर्नेछ।

१८. विदा परिणत नहुने: (१) यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त नगर प्रहरी कर्मचारीले जुन विदा लिई बसेको हो सोही विदा नै उपभोग गर्नु पर्नेछ। पछि अर्को विदामा परिणत गराउन पाइने छैन।

१९. सार्वजनिक विदा नगाभिने: (१) यस कार्यविधि बमोजिम नियुक्त प्रहरी कर्मचारी विदामा बसेको बखत बिचमा सार्वजनिक विदा परेमा त्यस्तो सार्वजनिक विदालाई कर्मचारीले लिएको विदामा गणना गरीने छैन।

२०.कार्यालयमा अनुपस्थित हुने उपर कारवाही: (१) विदा स्वीकृत नगराई कार्यालयमा अनुपस्थित हुने नगर प्रहरी कर्मचारीलाई गयल र तलबकट्टी गरी विभागीय सजाय समेत गर्न सकिनेछ ।

परिच्छेद -७

आचरण

२१. दान उपहार लिन नहुने: (१) सरकारी काममा कुनै पनि प्रकारको असर पर्न सक्ने गरी कुनै पनि नगर प्रहरी कर्मचारी र निजको परिवारका सदस्यसमेतले नगरपालिकाको पूर्व स्वीकृत विना स्वदेशी तथा विदेशी संघ संस्था निकाय वा व्यक्ति कसैबाट कुनै प्रकारको दान, बकस, पुरस्कार, कोसेली र उपहार स्वीकार गर्नु हुदैन ।

२२. चन्दा लिन नहुने:(१)कुनै पनि नगर प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाको पूर्व स्वीकृति विना कुनै पनि कामको निमित्त कुनै किसिमको चन्दा माग्न अथवा स्वीकार गर्नु हुदैन र अरु कुनै किसिमको आर्थिक सहायता प्राप्त गर्ने काममा समेत भाग लिन हुदैन ।

२३. सम्पत्तिको विवरण पेशगर्नुपर्ने: (१) नियुक्ति भएका नगर प्रहरी कर्मचारीले नियुक्ति भएको मितिले ६० दिन भित्र नगरकार्यपालिकाको कार्यालय समक्ष देहाय बमोजिमको सम्पत्ति विवरण पेश गर्नु पर्नेछ । साथै प्रत्येक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको मितिले ६० दिन भित्र सम्पत्ति विवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

(क) आफ्नो वा परिवारका सदस्यको नाममा भएको प्रत्येक अचल सम्पत्ति र शेयर, बैंक मौज्दातको विवरण ।

(ख) आफूसँग वा आफ्नो नाउँमा रहेको नगद, जवाहररात, सुन, चाँदीको अन्दाजी मूल्य ।

(ग) यस दफा बमोजिमको विवरण दाखिला गर्दा संयुक्त परिवारमा रहेको नगर प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो परिवारको प्रमुखको नाममा निजसँग रहेको सम्पत्तिको विवरण दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

(घ) आफ्नो सम्पत्तिमा थपघट भएमा अख्तियारवालालाई सोको सूचना तीन महिना भित्र दिनु प्रत्येक नगर प्रहरी कर्मचारीको कर्तव्य हुनेछ ।

२४. व्यापार व्यवसाय गर्न नहुने: (१) कुनैपनि नगर प्रहरी कर्मचारीले कार्यालयको स्वीकृती विना देहायका काम गर्नु हुदैन :

(क) कुनै व्यापार गर्न,

(ख) कुनै फर्मको हिस्सेदार वा सञ्चालक हुन,

(ग) कुनै व्यवसाय चलाउन ।

२५.नगरपालिकाको काममा थाहा पाएका कुराहरु प्रकाशन गर्न नहुने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाद्वारा अथवा विशेष रुपमा अख्तियार नपाई आफ्नो कर्तव्यको पालना गर्दा स्थानीय तह वा गैह्रसरकारी संघसंस्थाबाट प्राप्त गरेको वा आफैले लेखेको अथवा संकलन गरेको कुनै कागजपत्र वा समाचार प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रुपबाट अरु अनधिकृत नगर प्रहरी कर्मचारीलाई वा गैह्रसरकारी व्यक्तिलाई अथवा पत्रपत्रिकालाई जानकारी दिन हुदैन ।

२६. रेडियो वा पत्रिकासँग सम्पर्क राख्न नहुने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाको अनुमति प्राप्त नगरी कुनै पत्रपत्रिकामा आफ्नै वास्तविक अथवा काल्पनिक नामबाट अथवा बेनामी कुनै लेख प्रकाशित गर्न अथवा रेडियोद्वारा प्रसारण गर्न हुदैन । तर यस्तो प्रकाशन वा प्रसारण साहित्यिक, कलात्मक, ऐतिहासिक अथवा वैज्ञानिक र व्यवसायिक विषयको भएमा यस्तो स्वीकृती लिई रहनु पर्दैन र प्रकाशन वा प्रसारण गरेपछि जाहेरी गर्नुपर्दछ ।

२७.नगरपालिकाको आलोचना:(१)नगर प्रहरी कर्मचारीले कुनै कुराको आलोचना गर्दा नगरपालिकाको नीतिको विरुद्ध असर पर्ने गरी अथवा नगरपालिका र नगरबासीमा खल्ल पुग्ने गरी भाषण, सम्वाद, लेख रचना प्रकाशन गर्नु हुदैन ।

२८. निर्वाचनमा भाग लिन नहुने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले कुनै पनि राजनीतिक दलको लागि कुनै निर्वाचनमा भाग लिन वा कसैको निमित्त मत माग्न वा अन्य कुनै प्रकारले प्रभाव पार्न हुदैन ।
तर कसैलाई मत दिएको वा दिने विचार गरेको कुरा प्रकट नगरी प्रचलित कानूनबमोजिम आफ्नो मताधिकार गोप्य रूपमा प्रयोग गर्न बाधा पर्नेछैन ।

२९. राजनीतिमा भाग लिन नहुने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले कुनै राजनैतिक दल र सोसँग सम्बन्धित संस्थाको सदस्य बन्न, राजनीतिमा भाग लिन, राजनैतिक संस्थालाई सहायताको निमित्त चन्दा दिन अथवा कुनै राजनैतिक संस्था वा आन्दोलनलाई अन्य कुनै प्रकारले आफ्नो प्रभाव पार्न सहयोग गर्न हुदैन ।

३०. समयपालन र नियमितता: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले नगरपालिकाले तोकेको समय र नियमित रूपमा हाजिर हुनुपर्दछ र साधारणतया पहिले विदाको निकास नलिई काममा अनुपस्थित हुनु हुदैन ।

३१. अनुशासन र आज्ञापालन: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो कर्तव्य तत्परताको साथ पालन गर्नुपर्दछ ।

(२) नगर प्रहरी कर्मचारीले सबै जनप्रतिनिधिरूलाई आदर सम्मान गर्नु पर्नेछ ।

(३) नगर प्रहरी कर्मचारीले कार्यालयले दिएको आदेश पूर्ण रूपमा पालना गर्नुपर्नेछ ।

३२. नगर प्रहरी कर्मचारीले बाहिरी प्रभाव पार्न नहुने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले आफ्नो नोकरी सम्बन्धी कुरामा आफूभन्दा माथिका अधिकृतमाथि कुनै अनुचित प्रभाव पार्न अथवा प्रभाव पार्ने प्रयत्न गर्न हुदैन ।

३३. बहुविवाह, बालविवाह, अनमेल विवाह प्रतिबन्ध: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले देवानी संहिता २०७४ को विहावारीको महलको विपरीत हुने गरी विवाह गर्नु गराउनु हुदैन ।

परिच्छेद - ८

सजाय र पुनरावेदन

३४. सजाय: (१) उचित र पर्याप्त कारण भएमा नगर प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको सजाय गर्न सकिनेछ :

१. नसिहत दिने ।

२. तलब कट्टा गर्ने ।

३. तल्लो तहमा घटुवा गर्ने ।

४. लापरवाही गरी नगरपालिकालाई नोक्सानी भए सम्पूर्ण वा आंशिक रूपमा नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवा सुविधाबाट असुल गर्न सकिनेछ ।

५. भविष्यमा स्थानीय तहमा अयोग्य नठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने ।

६. भविष्यमा स्थानीय तहमा अयोग्य ठहरिने गरी नोकरीबाट बर्खास्त गर्ने ।

३५. नसिहत दिने वा प्रतिकूल राय लेख्ने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीले काममा साधारण लापरवाही गरेमा नसिहत दिन सक्नेछ । दुई पटकसम्म नसिहत दिँदा पनि निजले काममा पुनःलापरवाही गरेमा निजको चालचलन सम्बन्धी प्रतिवेदनमा प्रतिकूल राय लेखिनेछ ।

३६. तलब कटौती गर्ने: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीको काम सन्तोषजनक नभएमा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले निजको तलब कटौती गर्न सक्नेछ ।

३७. दर्जा र तलब घटाउने: (१) कुनै नगर प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा सजाय गर्ने अधिकारीले तल्लो पद वा तल्लो टाइम स्केल वा त्यही टाइम स्केलको तल्लो स्केलमा ओराल्न सक्ने र नगरपालिकालाई हानि नोक्सानी पुऱ्याएकोमा सो समेत निजबाट भराउन सक्नेछ ।

(क) सन्तोषजनक काम नगरेमा ।

(ख) अनुशासनहीनता गरेमा ।

- (ग) आचरणउल्लंघन गरेमा ।
- (घ) दिएको आदेश निर्देशन नमानेमा वा कार्यान्वयन नगरेमा ।
- (ङ) मनासिव कारण नभई वा विदा नलिई विदा बसेकोमा वा गैरहाजिर भएमा ।
- (च) लापरवाही गरेमा ।

३८.नोकरीबाट हटाउने वा बर्खास्त गर्ने: (१)देहायका अवस्थामा प्रमुख प्रशासकिय अधिकृतले कुनै नगर प्रहरी कर्मचारीलाई नोकरीबाट हटाउन वा बर्खास्त गर्न सक्नेछ । सो को जानकारी नगर कार्यपालिकालाई दिनु पर्नेछ ।

- (क) अयोग्यताको कारणले आफ्नो पदीय जिम्मेवारी र दायित्व पूरा गर्न नसकेमा,
- (ख) राजनीतिमा भाग लिएमा,
- (ग) बराबर अनुशासनहीनताको काम गरेमा,
- (घ) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट अपराधी दोषि प्रमाणित भएमा,
- (ङ) डिउटीमा भएको अवस्थामा वा नरहेको अवस्थामा वर्दीको पोशाक लगाई कुनै मादक पदार्थ सेवन गरी हिडेमा वा जथाभावी गरेमा,
- (च) भ्रष्टाचार गरेमा,
- (छ) आफ्नो पदको जिम्मेवारी अनुसार आचरण नगरेमा,
- (ज) आचरण सम्बन्धी नियमहरु बारम्बार उल्लंघन गरेमा,
- (झ) मनासिव कारण नभई विदा नलिई कार्यालयमा लगातर ३० दिन सम्म अनुपस्थित भएमा ।

३९. सजाय सम्बन्धी कार्यविधि: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीलाई सजाय गर्ने अधिकार प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतलाई हुनेछ ।

(२) नगर प्रहरी कर्मचारीलाई सजायको आदेश दिनु अघि कारवाही गर्न लागिएको उल्लेख गरी, हुन सक्ने सजायसमेत खुलाई सूचना दिई निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौका दिनुपर्नेछ । त्यस्तो सूचना दिँदा लगाइएका आरोप स्पष्ट रुपले किटिएको हुनुपर्नेछ । त्यस्तो नगर प्रहरी कर्मचारीले सजाय गर्ने अधिकारीले तोकिएको म्यादभित्र आफ्नो सफाइको र प्रस्तावित सजायको सम्बन्धमा लिखित स्पष्टीकरण पेश गर्नुपर्नेछ ।

तर भागी पत्ता नलागेको वा अरु कुनै कारणले सम्पर्क स्थापित गर्न असम्भव भएको नगर प्रहरी कर्मचारीको सम्बन्धमा यस कार्यविधि बमोजिमको कार्यविधिको रीत पुर्‍याउनु पर्ने छैन ।

(३) नैतिक पतन देखिने फौजदारी अभियोगमा अदालतबाट अपराधी प्रमाणित भइसकेको आधारमा कुनै नगर प्रहरी कर्मचारीलाई सजाय दिनुपर्ने भएमा सजाय गर्ने अधिकारीले निजलाई गर्न लागेको सजायको बारेमा सूचनासम्म दिनुपर्नेछ ।

(४) सफाई पेश गर्ने मौका दिन मनासिव नपर्ने भएमा सो कुराको टिप्पणी खडा गरी त्यस्तो नगर प्रहरी कर्मचारीलाई सफाई पेश गर्ने मौका दिनु पर्नेछैन ।

(५) सजाय गर्ने अधिकारीले आवश्यक ठानेमा स्वयं वा अन्य कुनै अधिकृतद्वारा जाँचबुझ गराउन सक्नेछ । जाँचबुझ गर्ने अधिकारीले आवश्यकतानुसार सम्बन्धित नगर प्रहरी कर्मचारीसँग बुझी कारण सहित आफ्नो ठहरको प्रतिवेदन तथा भएको सबुद प्रमाण दाखिला गर्नुपर्नेछ ।

(६) कुनै फौजदारी अभियोगमा गिरफ्तार भई थुनिएको नगर प्रहरी कर्मचारी थुनिएको अवधिभर स्वतः निलम्बित हुनेछ ।

तर (क) निलम्बित कर्मचारी उपर लागेको अभियोग प्रमाणित नभई सफाई पाएमा निजले सो अवधिको चौथाइ तलव पाएको भए सो कट्टा गरी र नपाएको भए पुरै (तलव वृद्धि हुने भएमा सो समेत) पाउने छ । कसुरदार ठहरिएमा निलम्बन भएका मितिदेखिको बाँकी तलव भत्ता पाउने छैन ।

(ख) कुनै कर्मचारी नगरपालिकाको कामको सम्बन्धमा वा नेपाल सरकारबाट भएको कारवाहीको सिलसिलामा निलम्बन भएको नभई अरु नै कारणबाट निलम्बन रहन गएको रहेछ भने त्यसरी निलम्बन रहेको अवधिको तलव भत्ता पाउने छैन ।

४०. सजायको आदेश दिने: (१) जाँचवृत्तको काम समाप्त भएपछि सम्बन्धित नगर प्रहरी कर्मचारीलाई निजसित स्पष्टीकरण मागिएको भए निजले तोकिएको समयभित्र स्पष्टीकरण नदिएमा वा निजले दिएको स्पष्टीकरण सन्तोषजनक नलागेमा सजाय गर्ने अधिकारीले सजाय दिन सक्नेछ र सजायको आदेशको एक प्रति निजलाई दिनुपर्नेछ ।

४१. सेवाको अन्त गर्ने: (१) कुनै नगर प्रहरी कर्मचारीलाई देहायको अवस्थामा निजको सेवा अन्त गर्नुपर्दा कार्यविधि र यस कार्यविधि बमोजिमको कार्यविधि अपनाउनु पर्नेछैन ।

(क) स्वीकृत चिकित्सकको बोर्डले शारीरिक दृष्टिले अनुपयुक्त ठहर्‍याएमा,

परिच्छेद -९

सेवा सुविधा

४२. तलब भत्ता:(१) नगर प्रहरी कर्मचारीले नियुक्तिकरार सम्झौता मितिदेखि तलब भत्ता पाउने छ । र त्यस्तो तलब र अन्य सुविधा सम्झौतामा तोके अनुसार हुनेछ ।

(२) दफा १६ (ग) (घ) बमोजिमको विदामा बसेको नगर प्रहरी कर्मचारीले रु. ५०००।०० प्रसुती स्याहर खर्च पाउनेछ । यस्तो सुविधा दुईपटक सम्म मात्र पाउनेछ ।

४३. टाइम स्केल: (१) टाइम स्केलअनुसार तलब पाउने पदमा नयाँ नियुक्ति पाउने व्यक्तिले सामान्यतः स्केलमा लेखिएको न्यूनतम तलब पाउनेछ ।

४४. तालिमको व्यवस्था: नगर प्रहरी कर्मचारीलाई कार्यकुशल एवं दक्ष तुल्याउन नगरपालिकाले तोकिए बमोजिमको आवश्यकतानुसार अन्य तालिमहरु दिन सकिनेछ ।

४५. आन्तरिक तालिम: एकै पटक नियुक्ति करार भएमा नगर प्रहरी कर्मचारीलाई आन्तरिक तालिममा पठाउँदा साधारणतया समान अवसर प्राप्त हुने गरी तालिमको व्यवस्था मिलाउने छ ।

परिच्छेद - १०

पोशाक

४६.पोशाक: (१) नगर प्रहरी कर्मचारीलाई अनुसूची १ मा तोकिएबमोजिमको पोशाक उपलब्ध गराईनेछ । प्रत्येक नगर प्रहरी कर्मचारीलाई प्रत्येक वर्ष एकसेट पोशाक उपलब्ध गराईनेछ ।तर नयाँ नियुक्ति हुदाँको हकमा भने दुई सेट पोशाक उपलब्ध गराईनेछ ।

(२)अनुसूची २ मा उल्लेखित समानहरु प्रत्येक नगर प्रहरी कर्मचारीलाई प्रत्येक दुई वर्षमा उपलब्ध गराईनेछ ।

(३)नगर प्रहरी कर्मचारीहरुलाई निजहरुको मालसामान र पोशाक निश्चित अवधि नपुगी वा कामकाजको सिलसिलामा फाटी गएमा सो को मूल्यांकन गरी अर्को पोशाक तथा सामग्री उपलब्ध गराईनेछ ।

परिच्छेद -११

विविध

४७.संशोधन: यस कार्यविधिमा आवश्यक संशोधन बेलबारी नगर कार्यपालिकाले गर्न सक्नेछ ।

४८.बचाउ: यस अधि करार सेवामा नियुक्त भएका नगर प्रहरी यसै कार्यविधि बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।

अनुसूची १

दफा ४६ (१) सँग सम्बन्धित

क्र सं.	विवरण	थान	रंग
१	सर्ट	१	गाढा हरियो
२	पेन्ट	१	गाढा हरियो
३	स्वीटर	१	गाढा हरियो
४	वेल्ट	१	गाढा हरियो
५	जुत्ता (बुट)	१ जोडी	कालो
६	क्याप	१	गाढा हरियो
७	डोरी सहितको सिट्टी	१	रातो धागोको डोरी

अनुसूची २

दफा ४६ (२) सँग सम्बन्धित

क्र सं.	विवरण	थान	रंग
१	नगर प्रहरी लेखिएको पाखुरामा लगाउने व्याज(कपडाको)	१	आधारमा दुइ समकोण भएको पञ्चभुज आकारमा वरिपरी रातो विट भएको, विचमा हरियो रंगको पृष्ठभूमीमा सेतो रंगले “बेलवारी नगरपालिका नगर प्रहरी” लेखिएको
२	कुममा लगाउने	२	पित्तलको अक्षर “नगर प्रहरी”
३	छातिमा लगाउने नाम	१	खागि कपडाको प्लेट वनाइ ब्राउन कलरले नाम लेख्ने
४	कठवासको डण्डा	१	लम्बाइ ४ फट